

ALUZ

Numeri 33:13

“En zij verreisdten van Dofka en legerden zich in Aluz.”

“Ik zal ulieden onder de roede doen doorgaan, en Ik zal u brengen onder de band des verbonds,” zegt de Heere, Ezech. 20:37. In deze woorden openbaart de Heere een heilig misnoegen en een ijvergloed tegen Zijn volk, dat Hem had verlaten, maar dat toch, gelijk uit het vervolg blijkt, van een gezegende uitwerking is, en in vers 41 alzo aangewezen wordt: “Ik zal een welgevallen aan ulieden nemen, om de liefelijke reuk, wanneer Ik u van de volken uitvoeren en u vergaderen zal uit de landen, in welke gij zult verstrooid zijn; en Ik zal in u geheiligd worden voor de ogen der heidenen.”

De Heere weet hardnekkige zondaars wel week te maken en te verootmoedigen, niet slechts in Zijn toorn, maar ook in Zijn genade. Hij weet de trotsen en hovaardigen zo te bewerken, dat zij geheel andere snaren spannen en in een gans ander akkoord zingen; en zij, die in het stof troosteloos nederliggen en de ene verzuchting na de andere slaken, en bij wien de ene traan de andere verdringt, zo op te richten, dat beiden zichzelf niet kennen.

Het eerste weet God, - Wien beide overigens een geringe zaak is - reeds daardoor te bewerken, dat Hij hun slechts eens even de wet op de nek legt. Dan verdort hun gerechtigheid als gras op het dak. Komen nu nog daarbij de vurige pijlen des satans, verbergt God Zijn aangezicht, toornst Hij niet slechts over hun zonden, maar zelfs tegen hun gebed, omringt Hij Zich met een wolk, zodat er geen gebed doorheen kan dringen, dan komt in jammer en nood wie het ook zijn mag, al had hij ook met David gezegd: “Ik zal niet wankelen in eeuwigheid.”

Maar ook het andere is God een geringe zaak. Spoedig en gemakkelijk kan Hij de zielen de zak uittrekken, zodat haar sieraad voor as, vreugdeolie voor treurigheid en het gewaad des lofs voor een benauwde geest gegeven worden; zodat zij genoemd worden: eikenbomen der gerechtigheid, een planting des Heeren, opdat Hij verheerlijkt worde.

God leidt de Zijnen dan eens zo en dan weder anders, Hij gebiedt dan de zuiden-, dan de noordenwind door Zijn wijngaard te waaien, opdat zijn specerijen uitvloeien. Hoogl. 4:16.

Dit wordt ook bijzonder openbaar in de legerplaatsen der kinderen Israëls, met de beschouwing waarvan wij, onder opzien tot den Heere, thans wensen voort te gaan. De Heere verkwikke ons door Zijn Woord!

Van Dofka trokken zij op, en legerden zich in Aluz. Zo vervolgt Mozes zijn geschiedverhaal, om op uitdrukkelijk bevel des Heeren de uittocht van Israël te beschrijven. Dit is dus de negende legerplaats. Zij heet Aluz, en lag niet verre, bijkans drie mijlen, van Dofka. Laat ons eerst het een en ander als een soort van inleiding opmerken, en ons dan bij deze legerplaats zelf bepalen.

Dofka, zoals wij zagen, betekent slaan, kloppen, werpen, en in zoverre dit in een lijdende zin genomen wordt, dat men namelijk geslagen, geklopt en geworpen wordt, toont het iets smartelijks aan. Wij weten nog niet wat Aluz betekent. Als wij beginnen te gissen en

te raden, zullen wij immers wel in zekere mate gerechtigd zijn, te geloven, dat deze naam iets aangenaams en verblijdends betekent; want de Heere verwondt wel, maar Hij verbindt en geneest ook, Hij tuchtigt, maar troost ook weder. Wij zullen zien en horen! Elia zeide eens: "Het is genoeg, Heere!" En zo zou menige ziel ook wel willen zeggen: ik ben nu lang en dikwijls genoeg in Dofka geweest. Nu zal het dan toch wel anders gaan, het zal nu wel genoeg zijn. Nu, wij zullen terstond vernemen, wat de negende legerplaats, die Aluz heet, ons oplevert! Genoeg, de voor ons heentrekkende wolk- en vuurkolom gebiedt ons, aldaar te legeren en ons te verblijden, zolang het haar behaagt. Van deze legerplaats wordt overigens niets bijzonders gemeld. Er zal daar wellicht, hetzij niets bijzonders of opmerkelijks gebeurd zijn, of tenminste niets, dat voor mededeling geschikt was. Alzo is ook niet alles uit de ervaring der christenen geschikt om ruchtbaar te worden; het ene zou wellicht te diep, het andere te hoog zijn, om door anderen, die nog niet dezelfde ervaringen gehad hebben, recht verstaan en toegepast te worden. Hoe voorzichtig en wijs drukt Paulus zich daarom over een zeker lijden uit, dat hij dragen moest en dat hij een doorn in het vlees en vuistslagen van een engel des satans noemt. Onze Hemelse Herder leidt ook sommige zielen zo, alsof Hij hun gebod: Ga heen, verkondig het in de tien steden; maar anderen: Zeg het niemand. Enige personen hebben een beminnenswaardige, anderen een opgewekte openhartigheid, om hun goed en kwaad, hun lijden en hun troost te verhalen, terwijl anderen terughoudender zijn. Maar het kan ook met een ziel gaan, zoals God tot Ezechiël zegt, hoofdst. 3: "Ik zal uw tong aan uw gehemelte doen kleven, dat gij stom worden zult," en gelijk Asaf, Ps. 77, klaagt: "Gij hield mijn ogen wakende; ik was verslagen, en sprak niet." Het kan ook gebeuren, dat men niet tot duidelijkheid komen kan, hoe men het aanleggen moet, gelijk zeker dichter zegt: "Kan ik mijzelf niet verstaan, dan laat ik het u zien, die mij het naaste zijt."

Men kan zich in een soort van schemering bevinden, zodat de voorwerpen in elkander vloeien, en men ze niet nauwkeurig kan onderscheiden. Die blinde man uit de Schrift was wel niet meer geheel blind, maar hij zag toch de mensen als bomen wandelen. Overigens mag men zich niet te allen tijde die vraag, onder de leiding des Heeren veroorloven: Waarom alzo en niet anders?

Nog moeten wij bij voorbaat opmerken, dat deze legerplaats nog meer dan de vorige van de rechten weg naar Kanaän afweek, zodat, indien zij de rechte weg hadden mogen inslaan, zij thans reeds lang in het beloofde land konden gekomen zijn. Tevens zien wij, dat zij nu niet slechts verder afweken, maar vandaar, over Rafidim, Sinaï enz. dwars in de tegenovergestelde richting naar Kanaän heentrokken. Dat is immers niet verblijdend te vernemen. Wel hem, met wien het niet tot aan zijn rampzalig einde altijd verder van de rechte weg afgaat. Wel hem, bij wien ook een tijd van omkering plaats heeft, als hij zich van zijn dwalingen en van de wereld, de zonde, de dienst der ijdelheden en des satans afkeert en zich tot God in Jezus Christus wendt.

Al ware het dan ook ver van het ware doel afgedwaald en met de verloren zoon van de trog der zwijnen en de draf weggerukt, om zich op weg naar Kanaän te spoeden, indien het dan nog maar geschiedt, zo kunnen ook uit laatsten eersten worden, en kan hij, die zich te elfder ure in de wijngaard laat huren, nog met anderen het volle loon ontvangen.

Maar het is noodzakelijk voor ieder mens, dat er eens zulk een tijd van omkering komt, zal het goed met hem gaan, en hoe vroegtijdiger dit geschiedt, hoeveel verloren zonen zijn er niet onder de christenen, en zullen er wellicht ook in deze vergadering zijn. Ach, dat ook velen waren, over wie er blijdschap in de hemelen is, als over zondaars, die zich tot God bekeerden.

Alle gelovigen komen in Aluz. Al is het somtijds ook nog zo donker en benauwd met hen, al duurt het nog zolang, eindelijk worden weg en toestand toch weder heerlijk. Jozef daalde af tot in de gevangenis, Jona zelfs tot in de ingewanden van de vis, Job tot op de mesthoop, de Doper tot in de kerker des doods, Christus de Heere tot op het vloekhout, en Israël tot in Aluz, tot in de gevangenis van Babel; maar eindelijk nam het toch een wonderbare en heerlijke wending. Welgelukzalig is hij, die grond heeft, om ook voor zijn persoon op een heerlijke verwisseling te hopen.

Welk een troostrijk uitzicht, dat de weg nu van Aluz, hoewel in een schuinse richting, toch naar Kanaän leidt. Maar, helaas, rekent op niets, anders verrekent gij u. Denkt eens, de een en dertigste legerplaats, waarheen zij na afloop van vele jaren geleid worden, ligt zeer nabij deze negende; alzo moesten zij evenver terug, als zij voorwaarts gekomen waren.

En langs deze wegen leidde hen de Heere, opdat alles openbaar zou worden wat er in hun harten was, en Hij hen verootmoedigde, om hun daarna wel te doen. Wie kan dit rijmen?

De discipelen twistten reeds over de eerste plaats in het Koninkrijk; maar zij moesten zich zover laten terugwijzen, dat zij er volstrekt niet konden ingaan, indien zij zich niet bekeerden en werden gelijk de kinderkens; zich zoverre laten terugwijzen, dat hij, die de meeste zijn wilde, aller dienstknecht worden moest. De twee zonen van Zebedeüs vragen om ter rechter- en linkerhand van Christus te mogen zitten, maar zij moeten, indien zij daartoe willen geraken, met een doop gedoopt worden en een drinkbeker drinken, die zij nog niet kennen.

Wat verbeelden zich niet menigmaal jonge christenen en wat verwachtten zij niet al door en voor zichzelf te worden! Hoe voortreffelijk openen zij een mond der vrijheid te Pi-Hachirôth, alsof zij reeds meesters in Israël waren, en de wijsheid met hen sterven zou. “Ik schrijf u, jongelingen,” zegt Johannes, “want gij zijt sterk, en het Woord Gods blijft in u, en gij hebt de boze overwonnen.”

Wellicht komt gij ook nog te Aluz, waar toestand en weg veranderen en gij evenzeer kermt en weent, als gij thans zegepraalt. De wasdom der christenen is van een geestelijke aard, en alzo zeldzaam. “Als ik zwak ben, dan ben ik sterk of machtig. Hij moet wassen, ik minder worden. Zo iemand meent iets te weten, die heeft nog niets gekend, gelijk men behoort te kennen. Die meent dat hij iets is, daar hij toch niets is, die bedriegt zichzelf. Die meent te staan, zie toe, dat hij niet valle. Hetgeen iets is, maakt Hij tot niets en verstroot de hovaardigen in de raadslagen hunner harten. Maar de hongerigen vervult Hij met Zijn goederen, en verheft de ellendigen uit het stof.”

Beschouwen wij de reis der kinderen Israëls, dan zien wij, dat zij eens zelfs weder dwars dezelfde weg moesten oversteken, die zij reeds voorheen bewandeld hadden, en wel bij de twee en twintigste legerplaats, waarvan er in het geheel veertig zijn. “Wat is toch de mens?” roept Job, hoofdst. 7, uit: “dat Gij hem groot acht, en dat Gij Uw hart op hem

zet; en dat Gij hem bezoekt in elke morgenstond; dat Gij hem in elk ogenblik beproeft.” Inderdaad de christen moet tot iets groots bestemd zijn, dat zulk een lange en zeldzame voorbereiding voor hem nodig is, al is het ook, dat het niet met allen even scheef en dwars gaat.

Eindelijk bemerken wij, dat het volk nog steeds in de woestijn Sin wandelt. Voorheen was het de woestijn Etham, dat is: harde kleigrond, maar nu de woestijn Sin, dat is: het doornenbos. Kan het ons verwonderen als de een zich hier steekt en ginds een ander zich scheurt?

O wel hem, die bij de doornen, die hij wellicht op zijn pad aantreft, zich eerst zijn zonden boetvaardig herinnert, en zich daardoor laat buigen en verootmoedigen; die ten tweede gedenkt aan de doornen, waarmede onze Borg en Heere gekroond en voor ons een vloek geworden is, opdat wij door Hem verlost zouden worden van de vloek der wet; - die dankbaar alles goeds als door Hem verdiend aanneemt, en zich wezenlijk deze wereld tot een woestijn Sin laat maken, waar men de lendenen zijns gemoeds omgordt, opdat de doornen onze klederen niet vatten, ze verscheuren of ons ophouden, en die zijn hoop geheel en al richt op de genade, die ons toegebracht wordt in de openbaring van Jezus Christus.

Wij zijn als de zodanigen, die gedurig voortsnelen en een beter vaderland zoeken.

Komt, laat ons na al die voorlopige opmerkingen, onze opmerkzaamheid aan de negende legerplaats zelf wijden.

Wij voedden de hoop, dat het woord Aluz iets aangenaams of liefelijks zou betekenen, en meenden op zekere grond recht te hebben tot deze verwachting, dewijl er een Dofka voorafgaat. Wat betekent dan het woord Aluz in onze taal? Het betekent: kneden, doorzuren.

In Dofka werden zij geslagen, in Aluz gekneed. Of dat iets aangenaams is, laat ik aan uw wijsheid over te beslissen. Iets noodzakelijks en nuttigs is het kneden alleszins, gelijk zij onder ons zullen getuigen, die een beroep uitoefenen, waartoe het kneden nodig is. Het kneden dient om het geheel of de menigte nauwkeurig te verbinden, het recht handelbaar en buigzaam te maken, te bewerken, dat het vast aan elkander hangt, en dat het zuurdeeg zich op gelijke mate door de ganse menigte verspreidt. Ongekneed zou een deel te nat, een ander te droog zijn, het ene te weinig, het andere te veel gisten en gezuurd worden. Het woord Aluz kan ook door: menigte lieden overgezet worden.

Wij spreken hier niet over het eigenlijke, natuurlijke kneden, waarmede slechts sommigen onder ons bekend zijn, omdat dit tot hun werkzaamheid behoort. Het volk zelf wordt hier als deeg beschouwd, waarin een zuurdeeg, een levend iets, van elders aangebracht, gelegd is, en dat de gehele massa, die daarom gekneed wordt, moet doordringen, om door deze bewerking op het nauwst met zichzelf en met dat levend iets verbonden te worden, en met rechte vorm en gedaante aan te nemen, die het hebben moet, zonder uit elkander te brokkelen.

Wij weten dat de Schrift het woord zuurdeeg in een dubbele betekenis bezigt. Namelijk in een kwade betekenis, waar gezegd wordt: “Zuivert dan de oude zuurdesem uit!” Deze oude zuurdesem is bijzonder de erfzonde, de aangeboren verdorvenheid onzer natuur, de inwendige drijfveer en bron van al het boze, al wat zich in de bloesem der boze

gedachten, begeerlijkheden en neigingen des vleses, in de bladeren der boze woorden en gebaren en in de vruchten der boze handelingen openbaart.

Werkelijk is deze zuurdeeg in de ganse massa van het menselijk wezen alzo doorgedrongen, dat Paulus in dit opzicht zegt: “Er woont niets goeds in mijn vlees”, en Jeremia: “Uw breuk is dodelijk, uw plaag is smartelijk.” Dat zuurdeeg nu weder uit ons weg te doen, dat is de grote kunst, dat is het gewichtige werk. Maar dat is ook hetgeen noodzakelijk moet verricht worden. Christus zegt: “Maakt den boom goed – dat moet voorafgaan – en zijn vrucht is goed.” (Matth. 12:33.)

Maar Paulus zegt: “Laat ons feest houden – in de ongezuurde broden der oprechtheid en der waarheid.” Door een uitwendig eerbare wandel, hoe sierlijk, achtenswaardig en prijzenswaardig die overigens ook moge zijn, is toch de zaak niet afgedaan. Daarom moet het bij een ieder alzo zijn: “Het oude is voorbijgegaan, ziet, het is alles nieuw geworden.” Maar hoe en waardoor wordt dat boze beginsel uit de menselijke natuur verwijderd? Dat is juist de zaak. Menselijke wijsheid en krachten zijn hier niet toereikend. Het geschiedt door de wedergeboorte. Gelijkerwijs dat boze beginsel door de natuurlijke geboorte in ons gekomen is, alzo moet het tegenovergestelde goede ook door een geboorte uit God in ons komen. Wat daardoor in het hart gewrocht wordt, heet geest, terwijl het andere vlees genoemd wordt.

Maar wij kunnen het nog hoger stellen en zeggen: Christus Zelf moet als dat nieuwe Levensbeginsel in ons geboren worden; maar dan ook, zoals Paulus tot de Galaten zegt, een gestalte in ons verkrijgen, wij als het ware recht met Hem doorkneed en verbonden worden, zodat Hij ons geheel, steeds meer volkomen doordringt, doorlicht, doorwerkt, doorleeft en naar Zijn voorbede en belofte, “Hij met ons, en wij met Hem een worden; opdat wij volmaakt zijn in Eén.” (Joh. 17:23.)

Er zijn velerlei samenkneden en verbintenissen in het boze, in het bedenkelijke, in het middelmatige of in een goede zin. De slechtste soort hebben wij reeds beschouwd, en deze is, dat onze natuur en de zonde zo samengekneed zijn, dat die beiden slechts een deeg uitmaken. Dit gaat ook zelfs naar de leer des Bijbels zover, dat zonde en mens hetzelfde betekent; want heet niet de zonde de oude mens? Hoe verschrikkelijk is het dat de duivel zijn werk heeft in de kinderen der ongehoorzaamheid, hetwelk natuurlijk alle mensen aangaat. Behalve dit, hoe lichtelijk verzamelt zich niet een hoop, een menigte lieden, om over ijdelheden en zonden hun hart en mond uit te storten!

De christelijke kerk legerde zich ook in een kwade zin te Aluz, toen zich een menigte mensen van allerlei soort bij hen voegden, die bekoord werden door de tijdelijke voordelen, welke zij daardoor meenden te verkrijgen en bij hun onherboren hart, hun heidense ondeugden in het christendom medebrachten. Aan deze kwaal lijden wij nog tot op deze dag.

Uit welk een ruwe, onhandelbare, onwetende, ongelovige en ongehoorzame menigte, die in haar zeden zich weinig of in het geheel niet van de heidenen onderscheidt, bestaat het zogenoemde christendom in massa beschouwd; en welke ondeugd is er behalve de grove afgoderij en hetgeen daarmee verbonden is, die niet door zogenoemde christenen uitgeoefend wordt? Zo moest het niet zijn, maar een ieder, die de naam van Jezus noemt, moest afstand doen van alle ongerechtigheid.

De leer des Bijbels geraakt evenzeer in verval, daar men menselijke wijsheid en spitsvondigheid daarmede samenknede, totdat het zover gekomen is, dat de predikanten met hun gemeenten de gezonde leer des Bijbels niet meer kunnen verdragen, maar zich over het algemeen openlijk daartegen verzetten.

Zo zijn er ook enkele zielen, die de dienst van God en de wereld in elkander kneden en deze beide ondragelijke heren tegelijk willen dienen, en alzo geenszins naar het bekende versje handelen:

*Weg met de wereld en al haar eer,
Christus gekozen en niemand meer!*

Maar zij hinken op twee gedachten: zij nemen van het christendom zoveel als hun aanstaat, en van de wereld behouden zij wat hun belieft. Het ene leerstuk laten zij gelden, het andere niet; deze geboden willen zij onderhouden, andere overtreden. Dat zijn boze samenknedingen en een Aluz, waar ware christenen zich niet ophouden.

Bedenklijk zijn de samenkoppelingen, als de mensen hun wijsheid, of veelmeer hun dwaasheid en de wijsheid Gods samenkoppelen, en hun kaf onder de reine tarwe van Gods Woord mengen; de lauwheid, die Christus de engel van Laodicéa zo nadrukkelijk verwijt, waar men noch koud noch heet, maar lauw, een mengsel van koud en warm is. Daar worden wet en Evangelie door elkander gekneed, de vrije wil en vrije genade vermengd; de zogenoemde en zo hoog geprezen verdraagzaamheid, die een ieder laat geloven wat hij verkiest, terwijl men zichzelf ook deze vrijheid voorbehoudt, maar toch vooral het ware christendom met zijn waarheden van deze verdraagzaamheid uitsluit.

Wie zal niet een wezenlijke vereniging der onderscheiden partijen, namelijk die der takken van de Protestantse kerk tot een in geest en waarheid Evangelische zin, als hoogst wenselijk beschouwen, en trachten die in zijn mate te bevorderen? Maar hoevele pogingen tot vereniging komen als zodanig tevoorschijn, die hun wortel in een geheel andere grond hebben, dan in die des Geestes en der waarheid, en een gans andere naam verdienen dan: Evangelisch.

Ja, wel praat men alom met deze voortreffelijke naam. Maar evenals die kamerling gevraagd werd: verstaat gij ook hetgeen gij leest? zo zou menigeen, èn met betrekking tot hetgeen hij zegt, èn hoe hij genoemd wil worden, alzo kunnen vragen. Een ieder zij op zijn hoede, opdat het niet met recht van hem heten moet: "Gij hebt de naam dat gij leeft, maar gij zijt dood;" en ach! dat het ons toch niet in het algemeen kon voorgeworpen worden: "Gij hebt enige weinige namen, die hun klederen niet bevlekt hebben!"

Was het Israël verboden, wollen en linnen klederen door elkander geweven te dragen, met een os en ezel tegelijk te ploegen, of met onderscheiden zaad een wijngaard te bezaaien, hoeveel te minder betaamt de geestelijke vermenging het Nieuwtestamentische volk. Maar onze anti-christelijke tijd is alzo. "Indien dan iemand zichzelf van zulke dingen reinigt, die zal een vat zijn ter eer, geheiligd en bekwaam tot gebruik des Heeren, tot alle goed werk toebereid." Maar aan tegenstand, haat en vijandige vervolgingen zal het hem ook niet ontbreken.

Maar vele goede zielen tonen ook, dat zij nog niet te Aluz geweest, en nog niet behoorlijk gekneet geworden zijn. Bij velen openbaart zich een onrijpe, vleselijke ijver, om anderen met geweld te bekeren en te onderwijzen. Alzo wilden de discipelen vuur van de hemel op de Samaritanen laten nederdalen, omdat zij Jezus niet opnemen wilden. Bij sommigen komt een en ander te fors, te stuksgewijze tevoorschijn en vormt zo iets ongelijkmatigs. Alzo willen sommigen slechts van de heiligmaking, anderen slechts van de rechtvaardigmaking, dezen alleen van plichten en weder anderen slechts van de menselijke vermogens horen; de ene partij is te geestelijk, zodat zij zelfs tot het verachten van Gods Woord en de heilige Sacramenten vervalt; de ander is te letterlijk.

Velen hebben zulk een strenge zelfgekozen vorm, dat zij alles verwerpen, wat er niet in past, een zekere manier om zich uit te drukken, en een tegenzin in elke andere spreekwijze, ofschoon zij toch hetzelfde uitdrukt, waarbij zij gedurig dit of dat leerstuk op de voorgrond brengen, al zou het ook slechts zijn om te twisten. Volgens anderen is het volstrekt niet goed, als er niet telkens sprake is van het gedrag des christens, en wederom anderen zijn zo zwak, dat zij het niet verdragen kunnen, als er slechts van een gepaste levenswandel gesproken en niet met alle omzichtigheid daarbij uiteengezet wordt, dat de mens dit alles niet in eigen kracht vermag en zijn rechtvaardiging langs een gans andere weg moet zoeken.

Met één woord, dikwijls worden waarheden uit elkander gescheurd, die toch samen verbonden zijn, op de ene een te grote, op de andere een te geringe nadruk en gewicht gelegd, hetgeen toch niet betamelijk is. Zij gelijken op een menigte, die nog niet gekneet en alzo hier te nat en daar te droog, hier te veel, ginds te weinig gezuurd is, daar te sterk of niet sterk genoeg gist en uitwerkt. Zij moeten naar Aluz, om daar gekneet te worden, waar dan vele dingen anders zullen worden.

Laat ons in dit opzicht nog het een ander in een goede en noodzakelijke zin opmerken. Vooreerst merken wij op, dat geen echt christen zich met de eerste beginselen des christendoms vergenoegt, of vergenoegen mag. Hij meent niet reeds het doel te hebben bereikt, en alles gekend en ervaren te hebben, als hij enig gezicht in zijn verderf en in het Evangelie ontvangen heeft. Hij wordt niet verzadigd en denkt niet: ik ben er reeds! Het is waar, een beginnende ziel, vooral als haar leedgevoel diep gaat, en de daaropvolgende vertroosting en verzekering van de vergeving der zonden krachtig en doordringend is, komt wel tot de gedachte: Nu ben ik over alle dingen heen, hetgeen in zekere zin ook waar is. Dat standpunt kan men echter slechts met Raméses, dat is: Vreugdegejuich vergelijken – en dat was toch slechts de eerste legerplaats, terwijl er nog negen en dertig, en dat wel andere, en dan daarbij de Jordaan, de stroom des gerichtts voor hen lag.

Voegt u dus tot de nederigen en kleinen. Wilt gij een noodzakelijke en nuttige mening over uzelf hebben, zo geloof van harte, dat gij weinig of volstrekt niets zijt, dat uwe inzichten en ervaringen nog van zeer geringe betekenis zijn, en dat het nog in alles veel dieper gaan moet; dan dwaalt gij zeker niet. Maar gij vergist u, als gij u verbeeldt iets te zijn, tenzij dan dat gij met Paulus daarbij kunt voegen: door Gods genade. De Corinthiërs waren verzadigd geworden, en die te Laodicéa zeiden: Ik ben rijk. Maar de laatsten worden door Jezus, en de eersten door Zijn apostel bestraft.

Wij zijn als het ware een massa meel, zoals de Heere dat beeld van het Koninkrijk Gods gebruikt. Zal nu dat meel ooit bruikbaar worden, dan moet de Heilige Geest, uit Wien alle kinderen Gods geboren zijn, een weinig goed zuurdesem in het binnenste kneden, dat de ganse mens doorzuren moet. Dat goede zuurdeeg is Christus zelf, Die ons van God geworden is tot wijsheid, rechtvaardigmaking, heiligmaking en verlossing, Die Licht, Leven, Waarheid, ja ons alles is.

Tussen Hem en onze ziel moet een waarachtige verloving en vereniging plaats vinden, die in en met de wedergeboorte begint, in de rechtvaardigmaking tot stand gebracht, in de heiligmaking voortgezet en in de heerlijkmaking voleindigd wordt. Is een ziel door Gods genade in de kracht des Heiligen Geestes tot deze vereniging met Christus gebracht, dan zegt Paulus terecht: "Wij dragen deze schat in aarden vaten."

Zij, die alzo begenadigde ziel, is Christus deelachtig en in Hem geborgen; zij is uit de dood overgegaan in het leven; zij is rijk, ja in Hem volmaakt. Luther noemt het: Wij zijn met Christus één deeg geworden; maar Paulus zegt: "één plant met Hem," en wijst dan op de zalige gemeenschap met Christus in Zijn lijden, dood, begravenis, opstanding en hemelvaart, Rom. 6. Nochtans zegt de grote apostel: Niet dat ik het alrede gegrepen heb; en begeert hij Hem te kennen, en de kracht Zijner opstanding en de gemeenschap Zijns lijdens, dat hij aan Zijn dood gelijkvormig worde en voorts kome tot de opstanding der doden. (Fil. 3.)

Met Christus is het licht in de ziel gekomen; maar dat licht moet haar steeds meer doorlichten, totdat zij een licht wordt in den Heere; met Hem is het leven in de ziel gekomen, maar dat leven moet haar meer en meer doordringen, opdat zij ook kan zeggen: ik leef, doch niet meer ik; maar Christus leeft in mij; met Hem is de wijsheid in de ziel; maar zij moet haar steeds meer vervullen, opdat het ook van haar gelden kan: gij weet alle dingen, want gij hebt de zalving van den Heilige.

Met Hem is de volmaaktheid in haar, want allen zullen komen tot enigheid des geloofs en der kennis van de Zoon Gods, en tot een volkomen man worden tot de mate van de grootte der volheid van Christus, en alleszins opwassen in Hem, Die het Hoofd is, Christus. (Ef. 4.) De Heere spreekt van een eten van Zijn vlees en een drinken van Zijn bloed, en toont daardoor de allernauwste verbintenis aan de ziel met Hem, waaruit noodzakelijk de zaligste gevolgen moeten voortspruiten.

Dat is alzo het grote doel. Hij toont ons iets voortreffelijks. Maar welke weg leidt tot dat doel? Het begrip van kneden is voor de natuur niet iets aangenaams, gelijk de zaak zelf een niet geringe werkzaamheid aanduidt. Het wordt door de handen verricht, maar ook, als het deeg groot is, met de voeten. Zo hadden de kinderen Israëls voorheen ook het leem getreden of gekneed, toen zij genoodzaakt waren, tichelstenen te vervaardigen. Maar nu moesten zijzelf als het ware het leem zijn en zich laten treden en kneden.

Hoe zal het hun onder dat alles temoede geweest zijn! Nu moeten zij hun leger, hun tenten opslaan; nauwelijks zijn zij voornemens zich ter rust te begeven, of de wolkkolom verheft zich weder en noodzaakt hen op te breken, wellicht midden in de nacht, om enige mijlen verder zich weder neder te zetten. Dan eens ontbreekt het aan brood, dan weder aan water. Is dat niet een gekneed worden?

God zegt door de profeet Jesaja, hoofdst. 41: "Ik verwek een Rechtvaardige - Hij zal komen over de overheden als over leem en gelijk een pottebakker het slijk treedt." Wat

betekent dit anders dan: Hij zal hen verootmoedigen, hun aantonen, dat zij niets zijn en hun doen ook niets is, zoals het ook in het voorafgaande luidt. Nog nadrukkelijker spreekt de Heere in Ezech. 21: “Ik zal verhogen dien, die nederig is, en vernederen dien, die hoog is. Ik zal die kroon omgekeerd, omgekeerd, omgekeerd stellen; ja zij zal niet zijn totdat Hij komt, Die daartoe recht heeft en Dien Ik dat geven zal.”

Door het kneden wordt de ganse massa nauwkeurig met elkander en het zuurdeeg verbonden, zodat het een geheel uitmaakt, terwijl zij haar natuurlijke gedaante verliest en een andere aanneemt. Alzo zijn alle ware christenen een lichaam, welks Hoofd Christus is. De Geest, Die van Christus in hen overgaat, leeft en werkt in hen allen. “Eén Heere, één doop, één God en Vader van allen, Die daar is boven allen en door allen en in allen.”

Het eigene moet meer en meer ophouden, om plaats te maken voor Christus, opdat men zeggen kan: Niet ik, maar Christus leeft in mij. De liefde moet allen als de band der volmaaktheid omringen en alle verdeeldheid van lieverlede wegvallen; opdat het weder worde zoals het te Jeruzalem was: één hart en één ziel. Maar vooral moet de ziel steeds inniger met Christus verenigd worden en Hem in het geloof aanhangen gelijk de rank de wijnstok. Wie den Heere aanhangt is één geest met Hem.

Er zal daartoe zekerlijk een geducht kneden noodzakelijk zijn, waardoor het eigenaardige onder de voeten getreden worde, en de liefde rijze. Nochtans wordt het ook nu reeds onder de ware christenen openbaar, hoe gebrekkig het dan ook zijn moge.

Maar wee hun, die eindelijk als volhardende onboetvaardigen onder de verschrikkelijke voeten Gods raken, zodat Hij over hen heengaat als over modder, en als vijanden, die gelegd worden tot een voetbank Zijner voeten. Maar welgelukzalig allen, die met het ongezuurd deeg der oprechtheid en der waarheid alzo doorkneed worden, dat zij een nieuw deeg en op een onafscheidelijke wijze met Christus en Zijn Gemeente tot één geheel verbonden worden. Al gaat het dan ook wonderlijk, het gaat toch heerlijk. Eindelijk zullen toch treuring en zuchting moeten wegvlieden; vreugde en blijdschap zullen zij aangrijpen en eeuwige blijdschap zal op hun hoofd wezen. Amen.